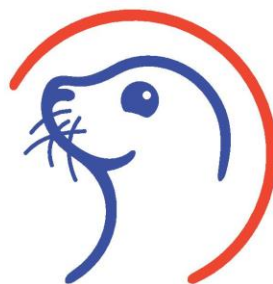

TUGIKESKUS

JUKS

TEGEVUSAASTA ARUANNE

2023

Jaatame, **U**sume, **K**uulame, **S**üdamega

Sisukord

Eessõna	3
Tallinna Tugikeskus Juks tulemused strateegiliste eesmärkide lõikes	4
1. Tugikeskus Juks teenused on inimesekeskse, vajaduspõhised, kvaliteetsed	4
1.1 Teenused ja statistika	4
1.2 Teenused on vajaduspõhised ja tulemuslikud	8
1.3 Teenusekasutajad on osalenud lisaväärtust andvates tegevustes	10
1.4 Teenusekasutajate kaasamine ja esinduskogu töö	11
1.5 Alternatiivkommunikatsiooni meetodite laialdasem kasutamine ja lihtsa keele põhimõtete järjekindel rakendamine	12
2. Tugikeskus Juks on oma valdkonnas parim, arenev kompetentsikeskus ja täienduskoolitusasutus	13
2.1 Koolituste/töötubade korraldamine	13
3. Tugikeskus Juks keskkond on ligipääsetav, turvaline, inimeste heaolu toetav ja keskkonnahoidlik	13
3.1 Tööohutuse ja töötervishoiualane töö	13
3.2 Teenuseid osutatakse turvalises ja kaasaegses keskkonnas	14
4. Tugikeskus Juks töötajad on motiveeritud ja pädevad, sõbralikud ja toetatud	14
4.1 Töökohtade täitmine	14
4.2 Töötajate täiendkoolitus	15
4.3 Töötajate tunnustamine, toetamine ja motiveerimine	16
5. Tugikeskus Juks on kaasaegne ja tulemuslik organisatsioon	17
5.1 Eelarve maht ja tuluallikad	17
5.2 Ajakohane kvaliteedijuhisele vastav dokumentatsioon	18
5.3 Sisehindamine	19
5.4 Klienditöölaline info liikumine, IT-lahenduste kasutusele võtmine	20
5.5 Kvaliteedimeeskonna töö	20
6. Tugikeskus juks koostöö väliste huvigruppidega tagab keskuse jätkusuutlikkuse	21
6.1 Ühiskonna teavitamine ja huvigruppide kaasamine (sh külaliste võõrustamine ja praktikantide vastuvõtmine)	21
6.2 Rahulolu-uuringute läbiviimine	21
7. Tugikeskus juks aitab tõsta ühiskonna teadlikkust ja kujundada väärtushinnanguid	22
7.1 Juks on nähtav ja ühiskonnas teadvustatud	22
7.2 Keskkonnasõbralikuma eluviisi kujundamine	23
Keskuse kontakt	24

Eessõna

Armastus ja töö on inimlikkuse nurgakivid.

(Sigmund Freud)

Ring sai täis, aeg teha kokkuvõtteid. 2023. aasta oli Tallinna Tugikeskusele Juks edukas aasta.

Valmis dokument „Tallinna Tugikeskus Juks arengukava 2023-2025“. Arengukava koostamise käigus uuendati keskuse missioon, visioon, põhiväärtused ning strateegilised eesmärgid.

Hea meel, et hange meie B-korpuse ehitamiseks lõppes edukalt ning sellele esitati kaks ideekavandit. 2024. aasta on projekti kirjutamise aasta.

Kaitstud töö osakonnal oli tähtis aasta. Tähistati 20. juubelit.

Jätkus töö pilootprojektiga „Isikukeskse erihoolekande teenuse mudeli rakendamine kohalikus omavalitsuses“. Aktiivselt võtsime osa projektist „Pikaajalise kaitstud töö teenuse tellimine 2023“.

Jätkasime Meelte aia ja lillesaarekese hooldamist ning arendamist ning see tõi sügisel palju rõõmu saaduste koristamisel, mida kõik said imetleda näitusel. Jätkus töö projektiga „Juksi rohepööre“, mille eest tunnustati meid auhinnaga ROHELINE ÕUN.

Oli tore traditsiooniline kevadkübarapidu koos külalistega. Meile esines teenusekasutajate lemmiklaulja Karl-Eerik Taukar. Toredad olid kolm suvepäeva, kui sai matkata ja käia loomaaias. Jätkusid traditsioonilised laupäeva sõbrakohvikud, kus peale teenusekasutajate hea meelega osalesid ka nende vanemad. Kontsertide külastamine ning loovteenuste reedesed näituste ja muuseumite külastamine on saanud osaks meie keskuse traditsioonist. Loodetavasti lisandub traditsioonide nimekirja ka kaitstud töö osakonna juhendajate poolt taaselustatud ujumas käimine.

Aasta 2024 on meile tähtis aasta, sest tähistame oma 30. juubelit. Valmistume selleks tähtsaks tähtpäevaks ja tähistame väärilt.

Suur tänu hingega tehtud töö eest.

Irina Kalde

Tallinna Tugikeskus Juks tulemused strateegiliste eesmärkide lõikes

2023. aasta tegevuskava koostamise raames püstitati seitse strateegilist eesmärki, mille täitmiseks viidi läbi 67 tegevust koos mõõdetava tulemusega. Nendest täideti 62 tegevust ehk 92,5%, mis on 4% rohkem kui eelneval aastal. Üheksa tegevust on töös või nendega alustatakse/jätkatakse 2024. aastal.

1. TUGIKESKUS JUKS TEENUSED ON INIMESEKESKSED, VAJADUSPÕHISED, KVALITEETSED

1.1 Teenused ja statistika

Tallinna Tugikeskuses Juks osutati 2023. aastal järgmisi teenuseid:

1. igapäevaelu toetamise teenus (arendus – loovtegevusel ja kaitstud töötubades);
2. igapäevaelu toetamise teenus autismispektrihäirega täisealisele;
3. riigieelarveväline igapäevaelu toetamise teenus (arendus – loovtegevusel ja kaitstud töötubades);
4. pikaajaline kaitstud töö teenus;
5. sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus;
6. tööalase rehabilitatsiooni teenus.

2023. aasta jooksul sai erinevaid teenuseid (va rehabilitatsiooni teenus) kokku 128 teenusekasutajat – 69 meest ja 59 naist. Teenusekasutajad olid vanuses 18-59, neist 37 olid vanuses 18-24, 84 vanuses 25-49 ja 7 teenusekasutajat vanuses 50-59. Teenusekasutajate keskmine vanus oli 31 aastat.

Teenustel osaleti keskmiselt 143. tööpäeval aastas. Võrreldes eelmise aastaga on keskmine teenusel viibitud päevade arv taas tõusnud (2021. aastal oli see number 108, 2022. aastal 132).

Riigieelarvelist erihoolekande teenust osutati 2023. aastal kokku 123-le teenusekasutajale, kellest 120 said igapäevaelu toetamise teenust ning kolm igapäevaelu toetamise teenust autismispektrihäirega täisealisele inimesele. Teenusel käiatest 67 olid mehed ning 56 naised, kelle keskmine vanus oli 31 aastat.

Riigieelarve välist erihoolekande teenust osutati aasta jooksul kolmele teenusekasutajale, kellest üks osales arendus – ja loovtegevuse rühma tegevustes ning kaks kaitstud töötubades. Teenusekasutajatest üks oli mees ning kaks naised vanuses 24-45 eluaastat, keskmine vanusega 34 aastat.

Aruandeaasta vältel tuli teenusele üheksa uut teenusekasutajat, kellest kolm liikusid kaitstud töö osakonda ning kuus arendavate – ja loovtegevuste osakonda. Teenustelt lahkus kokku seitse teenusekasutajat – kaks igapäevaelu toetamise teenuselt kaitstud töötubades ning viis igapäevaelu toetamise teenuselt arendus – loovtegevusel. Lahkumiste põhjusteks olid teenuseosutaja vahetus

ja kahel juhul otsustas pere, et kasutavad linna rahastusega toetavaid teenuseid (nt tugiisiku teenus).

2023. aastal osales Tallinna Tugikeskus Juks pikaajalise kaitstud töö projektis. Teenust osutati kümnele teenusekasutajale, kellest kuus olid mehed ning neli naised. Teenusekasutajad olid vanuses 24-54 eluaastat, keskmise vanusega 35 aastat. Projekt kestis aasta lõpuni ning projektis osalenud teenusekasutajad jätkasid keskuses igapäevaelu toetamise teenusel kaitstud töötubades.

Aasta jooksul oli kõige enam teenusekasutajaid Lasnamäe linnaosast ning kõige vähem Piritalt.

Linnaosa	2021	2022	2023
Lasnamäe	31	35	34
Mustamäe	19	17	19
Põhja - Tallinn	16	16	17
Kesklinn	7	7	7
Haabersti	8	8	8
Nõmme	23	23	24
Kristiine	6	11	11
Pirita	1	1	2
Väljaspool Tallinna	7	7	6
Kokku	118	125	128

Tabel 1. Teenusekasutajate arv linnaosade kaupa seisuga 31.12.2023.

Osakond	Osutatavad teenused	Teenusekasutajate arv
Arendavate ja loovtegevuste osakond	Igapäevaelu toetamise teenus;	72
	Igapäevaelu toetamise teenuse autismi-spektrihäirega täisealisele;	3
	Riigieelarve väline igapäevaelu toetamise teenus arendus - loovtegevusel;	1
	ISTE projekt.	1
Kaitstud töö osakond	Igapäevaelu toetamise teenus kaitstud töötubades;	42
	Riigieelarve väline igapäevaelu toetamise teenuse kaitstud töötubades;	2

	Pikaajaline kaitstud töö teenus	10
Rehabilitatsiooni osakond	Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus;	57
	Töölase rehabilitatsiooni teenus.	2

Tabel 2. Teenusekasutajate arv seisuga 31.12.2023.

Pilootprojekt "Isikukeskse erihoolekande teenusmudeli rakendamine kohalikus omavalitsuses (ISTE)"

2023. aastal jätkus ISTE projekti piloteerimine eesmärgiga katsetada isikukeskse komponendipõhise erihoolekande teenusmudeli kasutuselevõtmist ja juurutamist. Selles korraldusskeemis on psüühiliste erivajadustega inimeste abistamisel teenuste korraldaja rollis kohalik omavalitsus, kelle ülesanne on suunata inimene sobiva teenuseosutaja juurde. Sellel aastal oli projekti kaasatud 35 kohalikku omavalitsust.

Teenuskomponente on kokku 27 ning need hõlmavad teenuse planeerimist ning plaani elluviimise tagamist, välise spetsialisti konsultatsiooni, personaalset toetamist, pere toetamist, sotsiaalseid suhteid, vaimset ja füüsilist tervist, hõivatust, vaba aega ja huvitegevust, eluaset ning igapäevaeluga toimetulekut. 2023. aastal muutusime teenuskomponentide osutajaks, sest varasema baastoetuse osutaja rolli võttis endale Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet, mille all hakkasid tööle projekti sotsiaaltöötajad. Koostöös sotsiaaltöötajatega saime teenuskomponentidest sobivaima teenuspaketi kombineerida aasta jooksul neljale teenusekasutajale, kellest kaks olid kaasatud arendus-loovtegevuse osakonna tegevustes, üks kaitstud töö osakonna tegevustes ning üks teenusekasutaja sai teenuseid suuremas mahus väljaspool keskust.

Rehabilitatsiooniteenuseid osutati 2023. aastal kokku 59-le teenusekasutajale, neist 2 olid väljaspool keskust teenusekasutajad. See on kaks teenusekasutajat vähem kui 2022. aastal. Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust osutati 57-le teenusekasutajale ning töölase rehabilitatsiooni teenust osutati kahele teenusekasutajale. Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutamise maht langes 66-lt aasta jooksul 57-le võrreldes 2022. aastaga. Langust saab selgitada rehabilitatsioonimeeskonna spetsialistide puudumisega, kuna jätkuvalt oli raske rehabilitatsioonimeeskonda leida uusi spetsialiste.

Teenus	2021		2022		2023	
	Sotsiaalne rehab/h	Tööalane rehab/h	Sotsiaalne rehab/h	Tööalane rehab/h	Sotsiaalne rehab/h	Tööalane rehab/h
Sotsiaaltöötaja individuaalteenus	700,5	12	843,75	5	737,5	8,5
Sotsiaaltöötaja grupiteenus	84	0	143,5	0	0	0
Tegevusterapeudi individuaalteenus	347	0	100,25	0	167,25	0
Loovterapeudi (muusika) individuaalteenus	850	19	1043	5	1049,5	17
Loovterapeudi (muusika) grupiteenus	0	0	0	0	0	0
Psühholoogi individuaalteenus	350,5	18,5	409	6	414,5	12
Eripedagoogi individuaalteenus	303	0	669,5	2	493,5	0
Füsioterapeudi individuaalteenus	232	21	362	2	339	3
Rehabilitatsioonivajaduse hindamine ja planeerimine	0	0	0	0	0	0
Kokku	2867	70,5	3571	20	3201,25	40,5

Tabel 3. Rehabilitatsiooniteenus mahud.

2023. aastal lõppes sotsiaalse rehabilitatsiooniteenus 21 teenusekasutajal. Teenuse lõppedes vastasid nad rahuloluküsimustikule. 89% vastajatest olid rahul ja 11% vastajatest olid pigem rahul saanud rehabilitatsiooniteenusiga ning teraapiad olid nende jaoks kasulikud. 78% vastajatest nõustusid, et töötajad suhtusid nendesse sõbralikult, 22% vastajatest pigem nõustusid.

Rehabilitatsiooni teenusekasutajate kommentaarid:

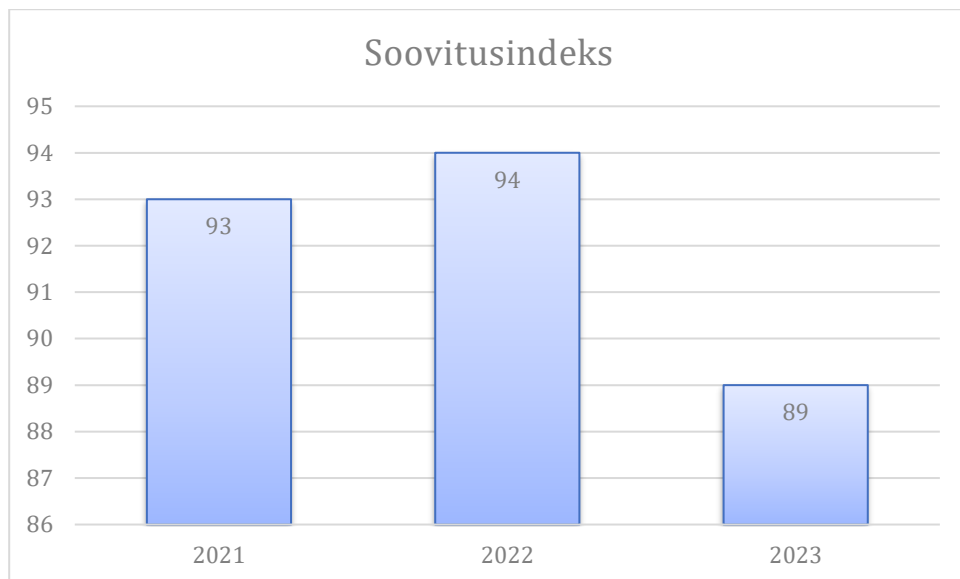
- ❖ meeldisid muusikateraapia ja eripedagoogi teenused;
- ❖ sotsiaaltöötaja ja psühholoogi teenus aitasid probleeme lahendada. Loovteraapias oli tore muusikat teha;
- ❖ kõik erinevad teenused olid mulle kasulikud ja head;
- ❖ kõik väga meeldis;
- ❖ mulle meeldis laulda, vestelda ja õppida midagi uut;
- ❖ kõik oli OK.

89% vastajatest olid nõus ja 11% vastajatest olid pigem nõus, et neile selgitati teenust puudutavaid kordasid. Võrreldes eelmise aasta tulemusega on kordade selgitamisega rahulolu tõusnud 10%. 78% vastajatest nõustus täielikult ja 22% vastajatest oli pigem nõus, et rehabilitatsiooniteenus on nende toimetulekut parandanud või toetanud. Rahulolu võrreldes 2022. aastaga on langenud 10%.

Kommentaariid:

- ❖ olen muutunud iseseisvamaks;
- ❖ aitasid loovteraapiateenused;
- ❖ sain abi kui mul oli mure;
- ❖ eripedagoogi õpetused aitasid ka lapsi kodus koolitöodes aidata;
- ❖ veel on arenguruumi;
- ❖ jäin teenusega rahule.

Soovitusindeksi meetodi (*NPS-Net Promoter Score*) kasutamise alusel saab öelda, et 89% tagasisidele vastanutest soovivad Tallinna Tugikeskuse Juks rehabilitatsiooniteenust ka teistele. Üks vastanutest oli neutraalne. Tugikeskuse Juks rehabilitatsiooniteenuse soovitusindeks 2023. aastal on 89.

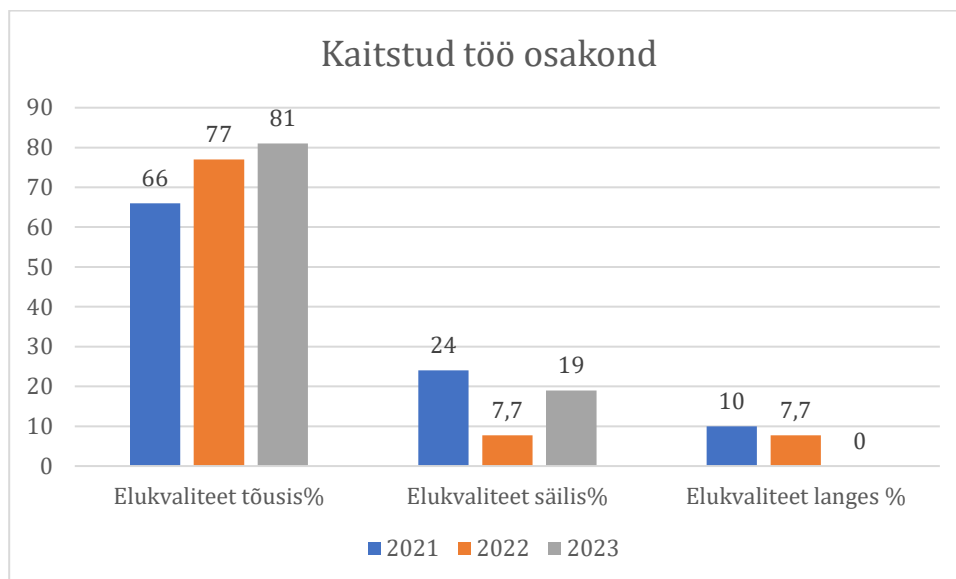
1.2 Teenused on vajaduspõhised ja tulemuslikud

Teenusekasutajate individuaalne tegevusplaan ja profiil koostatakse teenusekasutaja meeskonnas. Usaldusisik vaatab kvartaalselt koos teenusekasutaja ja tema eestkostjaga, kas teenusekasutaja tegevused viivad eesmärgi täitmisele lähemale või vajavad need ümbervaatamist. Aasta lõpus vaadatakse tegevused plaani kokkuvõtva vestluse käigus üle koos meeskonnaga ja hinnatakse, kuidas õnnestus teenusekasutajal elukvaliteeti parendada. Tulemused kajastuvad kord aastas numbriliselt. 2023. aastal vaadati üle ja ajakohastati kõik tegevusplaanid ja teenusekasutajate profiilid.

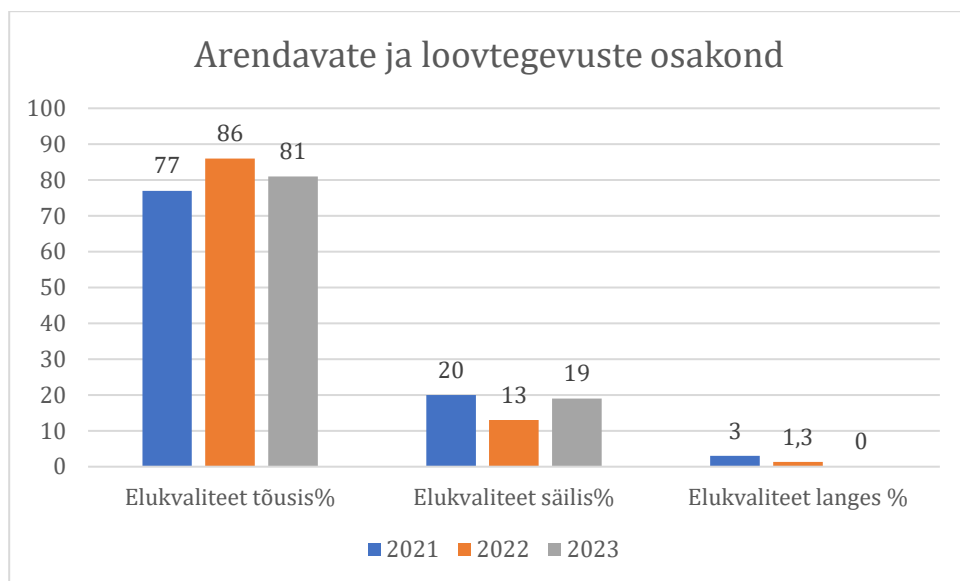
Teenuse kvaliteedi tõstmiseks toimusid mitmed parendustegevused:

- uue teenusekasutaja tundmaõppimiseks koostatakse lühike kirjeldus kahe kuu jooksul teenusele tulemisest. 2023. aastal koostati viis kirjeldust;
- meeskonnatöö efektiivsemaks muutmiseks osaleti supervisioonides, toimusid juhtumikoosolekud tegevusjuhendajate teenusekasutajate vanemate/eestkostjatega. Nõuandjana osales aruteludel HENK meeskond.

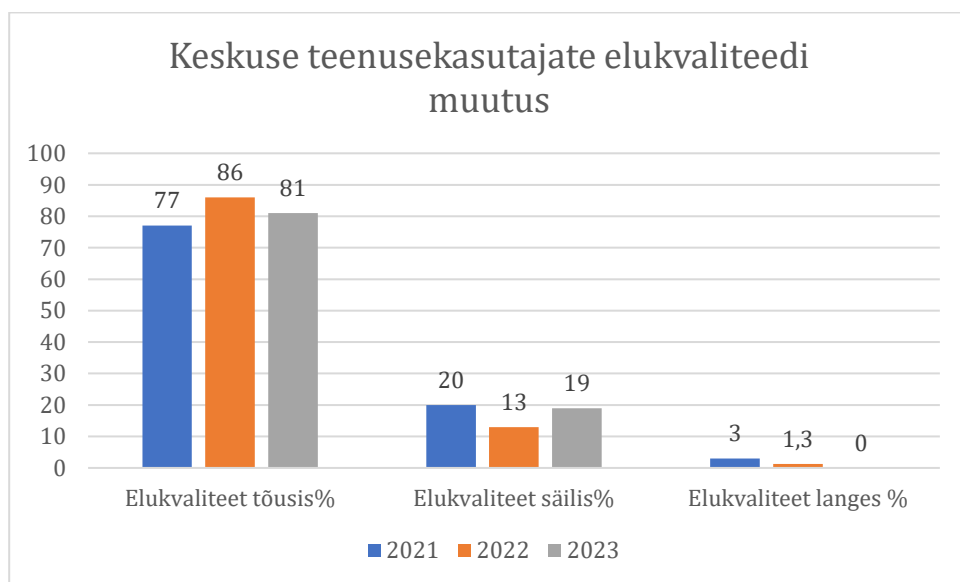
Teenusekasutaja elukvaliteeti hinnatakse keskuses kokkulepitud valdkondades: sotsiaalsus, eneseteadlikkus, igapäevaelu, tööelu ja tervis. Elukvaliteedi muutus protsentides keskuse teenusekasutajate puhul läbi teenuste kasutamise oli järgmine.

Kaitstud töö osakonnas paranes või säilis elukvaliteet läbi keskuse teenusekasutamise kõigil teenusekasutajatel. 2023. aastal ei langenud elukvaliteet kaitstud töö osakonnas ühelgi teenusekasutajal, võrreldes 2022. aastaga on teenusekasutajate elukvaliteet paranenud 7,7%.

Arendavate ja loovtegevuste osakonnas paranes või säilis elukvaliteet läbi keskuse teenuste kasutamise kõigil teenusekasutajatel, võrreldes 2022. aastaga on teenusekasutajate elukvaliteet paranenud 1,3%.

Kokkuvõttes elukvaliteet tõusis või säilis 2023. aastal läbi keskuse teenuste kasutamise 100% teenusekasutajatest. Võrreldes 2022. aastaga oli elukvaliteedi tõus või säilimine 1,3% suurem.

1.3 Teenusekasutajad on osalenud lisaväärtust andvates tegevustes

Keskuse tegevuses peetakse tähtsaks seda, kuidas teenused ning tegevused mõjutavad teenusekasutajaid. Töötatakse selle nimel, et kõik keskuse pakutavad teenused

arvestavad teenusekasutajate individuaalseid vajadusi ning oleksid jätkusuutlikud. Keskuses pakutakse teenusekasutajatele võimalust osaleda erinevates tegevustes.

2023. aastal osalesid teenusekasutajad järgmistes lisaväärtust andvates tegevustes:

- ❖ inglise keele tundides, mida viisid läbi vabatahtlikud Özge ja Yagmur Türgist;
- ❖ bingoklubis, mida viisid läbi vabatahtlikud Özge ja Yagmur Türgist;
- ❖ näitetrupi tegevusest I poolaastal, mida juhendas loovterapeut;
- ❖ luuleringis, mida viis läbi sotsiaaltöötaja;
- ❖ arvutikoolitusel, mida viis läbi sotsiaaltöötaja;
- ❖ puutöö tegevusrühmas, mida viis läbi juhendaja;
- ❖ kristallkausside ja gongi kontsertidel keskus(tasuline);
- ❖ karaoke laulmises;
- ❖ diskodel;
- ❖ saalihoki trennides, mida viis läbi juhendaja;
- ❖ kord nädalas Tabasalu ujulas, mida korraldasid juhendajad;
- ❖ Estonias kontserdisarjal “Lõunamuusika” (tasuline);
- ❖ loomeringis ja tervisevõimlemise pooltunnis, mida viis läbi koolitusteenuste koordinaator;
- ❖ alates sügisest loomelaboris, kus jäätmed on võimalik muuta kunstiteoseks;
- ❖ laulutundides ja Juks bändi tegevustes, mida viis läbi loovjuhendaja;
- ❖ sõbrakohvikutes laupäeviti osaleti koos pereliikmega, mida viis läbi koolitusteenuste koordinaator;
- ❖ advendihommikul koos pereliikmetega Jaani kirikus;
- ❖ kevadkübarapeol koos pereliikmetega.

1.4 Teenusekasutajate kaasamine ja esinduskogu töö

Teenusekasutajate esinduskogu koosolekud toimusid kord kvartalis. Koosolekutel vaatas esinduskogu läbi keskuse teenusekasutajate dokumendid, nii ka 2023. aastal arutati ja tehti ettepanekuid muudatusteks järgmistes dokumentides:

- ❖ Teenusekasutajate osalemise poliitika;
- ❖ Teenusekasutajate õigused ja kohustused;
- ❖ Ettepanekute, kiituste ja kaebuste menetlemise kord;
- ❖ Esinduskogu tööpõhimõtted;

- ❖ Kodukord;
- ❖ Teenusekasutajatele soovitusel väljaspool keskust.

Esinduskogu liikmed tegid aasta jooksul mitmeid ettepanekuid ürituste, õppekäikude ja igapäevaste tegevuste korraldamiseks. Näiteks Kevadkübarapeol pakuti teenusekasutajate ettepanekul isetehtud limonaadi.

Aasta lõpus toimus koosolek koos juhtkonnaga, kus juhtkonna liikmed selgitavad, mida nad on teinud esinduskogu ettepanekutega. 2023. aasta jätkasid esinduskogu liikmetena Maria, Vadim, Astrid, Aleksandr, Oliver ja Anastassia.

1.5 Alternatiivkommunikatsiooni meetodite laialdasem kasutamine ja lihtsa keele põhimõtete järjekindel rakendamine

Keskuse teenuste arendamiseks valitakse teenuse osutamiseks teenusekasutaja vajadustest lähtuvalt aja- ja asjakohased meetodid. Keskuse üheks eesmärgiks on kasutada laialdasemalt **alternatiivkommunikatsiooni**, ühtlustada kõik keskuse igapäevategevustes kasutatavad PCS pildid. 2023. aastal jätkas tööd alternatiivkommunikatsiooni meeskond, mille eesmärgiks on koostada PCS-piltide sõnastik, aidata töötajatel koostada suhtlustahvleid, uuendati orientatsioonitabeleid. Keskusele toimus 9.06.2023 koolitus „Sensoorne tundlikkus“, mis õpetas muuhulgas koostama sotsiaalseid lugusid. Sügisel alustas töörühm esimese sotsiaalse loo koostamisega. Aasta lõpus alustati koostööd lihtsa keele töögrupiga.

Lihtsa keele põhimõtete rakendamine

Alates 2019. aasta novembrist kuni 2022. aasta juulini osales keskus rahvusvahelises Erasmus+ Indire poolt rahastatavas projektis, mille eesmärk on edendada lihtsa keele kasutamist ja luua selle jaoks materjalid. Loodavate materjalide abil suudaksid tulevikus vähese kirjaoskusega inimesed kasutada infotehnoloogilisi vahendeid ning antud inimestega töötavad spetsialistid oskaksid koostada lihtsas keeles arusaadavaid tekste. 2023. aastal loodi lihtsa keele töögrupp, mille eesmärk on koostada juhiseid suunitlusega Juksi praegustele ja tulevastele teenusekasutajatele. Lihtsa keele meetodeid kasutades on tõlgitud teenusekasutajate tööalast dokumentatsiooni, milleks ettepaneku tegi keskuse esinduskogu. Lisaks on valminud juhised:

- ❖ advendihommik Jaani kirikus, millele alternatiivkommunikatsiooni töögrupp lisas juurde PCS pildid;
- ❖ kiituste, ettepanekute ja kaebuste kord.

2. TUGIKESKUS JUKS ON OMA VALDKONNAS PARIM, ARENEV KOMPETENTSIKESKUS JA TÄIENDUSKOOLITUSASUTUS

2.1 Koolituste/töötubade korraldamine

Koolitus- ja kompetentsikeskuse loomine ning oma töötajate teadmiste ja oskuste pakkumine koolituste/töötubade raames on keskusele alates 2019. aastast uus tegevussuund. Koolitus- ja kompetentsikeskuse eesmärgiks on koolituste/kunstitöötubade korraldamine nii eraisikutele kui ettevõtetele.

- ❖ 2023. aastal viidi läbi üks autismi alane koolitus muuseumide töötajatele.
- ❖ Voolava akrüüli töötubasid toimus kokku kaheksa: teenusekasutajate lähedastele koos teenusekasutajaga ning huvilistele väljaspool keskust.
- ❖ Kollaaži töötubasid toimus kuus, kus osalesid teenusekasutajad koos vanemaga ning huvilised ja koostööpartner väljaspool keskust.
- ❖ Üheksa töötuba toimus müügil Via Baltical 2. - 4.06.2023, töötubades osalejaid oli 71. Võimalik oli meisterdada kaltsujänest (riide ribad ja lõnga jäägid, vatiiniga täidetud pea ja nõöbid silmadeks), punuda võtmehoidjat (kingapaeltest, kaunistuseks puupärlid) või macrame tehnikas käepaela (erinevad paelad ja puupärlid).
- ❖ Keskuse töötajate laste jõulupeol korraldati jõuluehete valmistamise töötuba.

Koolitus- ja kompetentsikeskuse pakutavate koolitustega saab tutvuda siin: [Koolitused](#)

3. TUGIKESKUS JUKS KESKKOND ON LIGIPÄÄSETAV, TURVALINE, INIMESTE HEAOLU TOETAV JA KESKKONNAHOIDLIK

3.1 Tööohutuse ja tervishoiualane töö

Töökeskkonnanõukogu koosolekud toimusid 2023. aastal kaks korda. Kõikidele uutele töötajatele ja praktikantidele on tutvustatud ohutusjuhendeid ning viidud läbi tööohutusalane juhendamine. 2023. aastal viidi läbi VITS platvormi läbi üheksa juhendamist (sh uued töötajad ning praktikandid). Ühiskondliku kasuliku töö tegijatele on juhendamiste kaust majandusjuhataja juures. Teenusekasutaja raskesti mõistetava käitumise tulemusena registreeriti üks tööõnnetus.

Kõikides osakondades viidi läbi regulaarne töökeskkonna ja töövahendite sisekontroll vastavalt keskuse sisekontrollisüsteemile. Sisekontrolli tulemusi on analüüsitud ning võimalusel leitud

lahendused probleemidele. Uuendati esmaabivahendeid, vaadati üle tööohutusalane dokumentatsioon. Esmaabi andmiseks on olemas sobiv ruum.

Oktoobri kuus toimus töökeskkonnavolinike valimine. Valimisest võttis osa 35 töötajat, mis moodustab 67% keskuse töötajatest. Töökeskkonnavolinikeks valiti lihthäälteenamusega Häli Metstak, koolitusteenuste koordinaator ja Margit Pallav, kaitstud töö osakonna juht. Töökeskkonnavoliniku volituste aeg kehtib 4 aastat, perioodil 19.11.2023 kuni 18.11.2027.

20. oktoobril toimus töötajatele tuleohutusalane koolitus. Tuleohutusalast dokumentatsiooni on töötajatele tutvustatud.

3.2 Teenuseid osutatakse turvalises ja kaasaegses keskkonnas

- ❖ Kõnniteed on hooldatud. Muusikaaed ja välitrenažöör on hooldatud ja turvalised. Keskuse ruumid on kooskõlas universaalse disaini põhimõtetega. Rühmaruumides on välja vahetatud lauad ja kasutusel on erimõõdus toolid, mis valmisid Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskuse puutöökojas.
- ❖ 2022. aastal edastati Linnavaraametile ja Sotsiaal- ja Tervishoiuametile B-korpuse uuendamiseks lähteülesanded ja visiooni, mis sai heakskiidu projekteerimise alustamiseks. B korpuse väljaarendamiseks ja A korpusega ühendamiseks korraldas Linnavaraamet 2023 septembris hanke Tugikeskuse Juks visioonikavandi projekteerimine. Visioonikavandi hanke eesmärgiks on B korpuse juurdeehitise projekteerimine: õuealale asendiplaani, hoone arhitektuuri ja vastavalt eesmärkidele ruumiprogrammi pakkumine. Konkursile laekus kaks pakkumist.
- ❖ Kevadel alustati keskuse keskkonnahoidliku tegevuse planeerimisega. Välja töötati juhendid roheline kontori loomiseks, täideti seirekava kontrollküsimustik. Dokumentatsioon on esitatud hindamiseks rohekontori staatuse taotlemiseks.

4. TUGIKESKUS JUKS TÖÖTAJAD ON MOTIVEERITUD JA PÄDEVAD, SÕBRALIKUD JA TOETATUD

4.1 Töökohtade täitmine

Tallinna Tugikeskuses Juks töötas 2023. aasta detsembri lõpu seisuga 50 koosseisulist töötajat, neist viis osalise tööajaga. Sealhulgas üks töötaja oli lapsehoolduspuhkusel. Aasta jooksul lahkus töölt 16 töötajat. Arvestades töökohtade arvu, oli tööjõuoolavus 29%. Võrreldes 2022. aastaga oli

tööjõuvoolavus 18% suurem (aastal 2022 oli tööjõuvoolavus 11%). Üks töötaja lõpetas omal soovil katseaja sobimatusel tõttu, ühe töötaja tööleping lõpetati erakorraliselt tööandja poolt töötajast tuleneval põhjusel. Kuus töötajat lahkusid, kuna soovisid uusi väljakutseid (kaks neist ei tulnud peale vanemapuhkust tööle tagasi, kuna elukorraldus muutunud). Viis töötajat lahkusid, kuna said pakkumise kõrgema töötasuga (sh üks töötaja kutsuti üle katseajal). Kaks töötajat lahkusid isiklikel põhjustel ja üks töötaja läks pensionile. Tööleping sõlmiti üheksa töötajaga. Aasta jooksul töötas üks inimene töövõtulepinguga ning seitse inimest käsunduslepinguga. Uute töötajate sisseelamise toetamiseks töötati välja põhjalik sisseelamisprogramm ja uue töötaja tööle asumise juhendmaterjal, alates 2023. aastast määratakse uutele töötajatele tööjuhendaja.

Keskuses töötas 2023. aasta lõpu seisuga 49 naist ja üks mees. Töötajatest 38 on omandanud kõrghariduse, 12 töötajat on kesk- või kutseharidusega. Töötajate keskmine vanus aasta lõpu seisuga oli 53 eluaastat. Keskuse töös osales üks asendusteenistuja ning Euroopa vabatahtlikust teenistusest kaks vabatahtlikku. Koostöös Harju Tallinna Vanglaga tegi 48 inimest keskuses üldkasulikku tööd.

4.2 Töötajate täiendkoolitus

Töötajatel oli ka 2023. aastal võimalus end täiendada erinevatel erialastel ja vabahariduslikel koolitustel. Aasta jooksul osalesid töötajad koolitustel 115 korda. Koolituskulud kokku olid 7800 eurot.

Ka sellel aastal oli fookuses töötajate vaimne tervis. Jätkuvalt oli kõikidel töötajatel võimalus osaleda vaimse tervise esmaabi väljaõppe koolitusel ning erinevatel psühholoogia/vaimse tervise hoidmise teemalistel koolitustel.

2023. aastal oli Tallinn Euroopa roheline pealinn. Selle raames toimusid linnatöötajatele mõeldud koolitused, mille kaudu oli võimalik saada rohkem teadmisi kliimamuutustest linnaruumis, jäätmetest ja ringmajandusest, rohelisest kontorist, linnarohelusest, kvaliteetsest linnaruumist ja liikuvusest, toidust ja toiduraiskamisest ning elurikkusest. Nendel koolitustel osalesid töötajad 12. korral.

Augustis toimusid suvised koolituspäevad Toosikannu Puhkekeskuses. Koolituse teemaks oli vaimse tervise hoidmine. Koolitus andis ülevaate vaimse tervise hoidmise põhitõdedest ning sellest, kuidas seda teha just siis, kui töö iseloom toob palju stressi ning tekib läbipõlemise oht. Ühe

vaimse tervise hoidmise aspektina käsitleti ka ajajuhtimist ning sellega seotud kasulike harjumuste loomise väärtuslikkust.

Toimused kaks tellimuskoolitust: kehatunnetus-, kontakti- ja kommunikatsiooniharjutuste programm KNILL (osales 14 töötajat); autism ja intellektipuu. Sensorne tundlikkus - profiil ja dieet. Tunnetuslik suhtlemine (osales 38 töötajat).

Toimused kaks sisekoolitust teemal: Igapäeva põhitegevuste sooritamise toetamine raskesti mõistetava käitumise (RMK) vähendamiseks.

Juuni kuus lõpetasid kaks töötajat Verge metoodika instruktori jätkukoolituse. Oktoobris toimus tuleohutuse tellimuskoolitus kõikidele töötajatele. Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsiooni konverentsil käisid kuus töötajat. Töötervishoiu aastakonverentsil osalesid volinikud ja töökeskkonnaspetsialist. Populaarsed olid ChatGPT koolitused, mida pakkus Töötukassa. Detsembris toimus Juksi sisekoolitus keskuse üldise töökorralduse kohta.

Töötajate koostöövestlused viidi läbi IV kvartalis, nende põhjal tehti kokkuvõtted ning selgitati välja parendustegevused ning koolitussoovid. Koolitusvajaduse põhjal pannakse paika 2024. aasta koolituste prioriteedid.

4.3 Töötajate tunnustamine, toetamine ja motiveerimine

2023. aasta jooksul tunnustati töötajaid erinevatel viisidel:

- ühekordse lisatasu maksmine (alternatiivkommunikatsiooni töörühm, kvaliteedimeeskond jm);
- Tallinna linnapea hr Mihhail Kõlvarti vabariigi aastapäeva pidulikul vastuvõtul käisid Irina Volga, Anu Pikk, Juta Maide, Irma Jürisson, Karen Viherpuu ja Helena Kübar;
- 21. märtsil toimunud Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsiooni tunnustusüritusel Viljandis tunnustati tegevusjuhendajaid Eve Otti ja Kristi Kalm silmapaistava panuse eest tegevusjuhendaja töös. Toimus ka majasisene tunnustamine;
- tunnustuspreemia maksmine kauaaegse tööpanuse eest neljale töötajale.
- Kübarapeol Zoja Mellovi tunnustamine näitetrupi töö eest;
- Töökeskuse juubeli tähistamine;
- abilinnapea Betina Beškina ja Sotsiaal- ja Tervishoiuameti juhataja Raimo Saadi tunnustasid pidulikul aastalõpu vastuvõtul 2023. aastal sotsiaalvaldkonnas töötavaid suurepäraseid

spetsialiste. Tänukirja silmapaistva töö eest pälvis Pille Soll-Jagomäe. Toimus ka majasisene tunnustamine;

- keskuse töötajaid tunnustati aasta lõpus makstes tulemustasu.

Töötajate motiveerimiseks oli töötajatel viis tervispäeva. Kevadel oli palgatõus. Üht töötajat tunnustati keeleoskuse taseme tõstmise eest, kingiti lillekimp. Tööle tulles sai iga töötaja Juksi käsitöökruusi. Töölt lahkudes sai iga töötaja pühendusega raamatu.

Töötajate toetamine toimus jätkuvalt igapäevaselt. Linna keske hankega leitud lepingupartnerite abil oli igal töötajal võimalik kasutada psühholoogilise nõustamise, kriisinõustamise ning tööalase nõustamise ehk individuaalse supervisiooni võimalust. Ka sellel aastal võeti osa Vitamiinikuurist ja täideti emotsionaalse enesetunde test (testi täitsid 29 töötajat).

Gripivaktsiin hüvitati kuuele soovijale, prillide kompensatsiooni maksti neljal korral ja matusetootust maksti ühel korral.

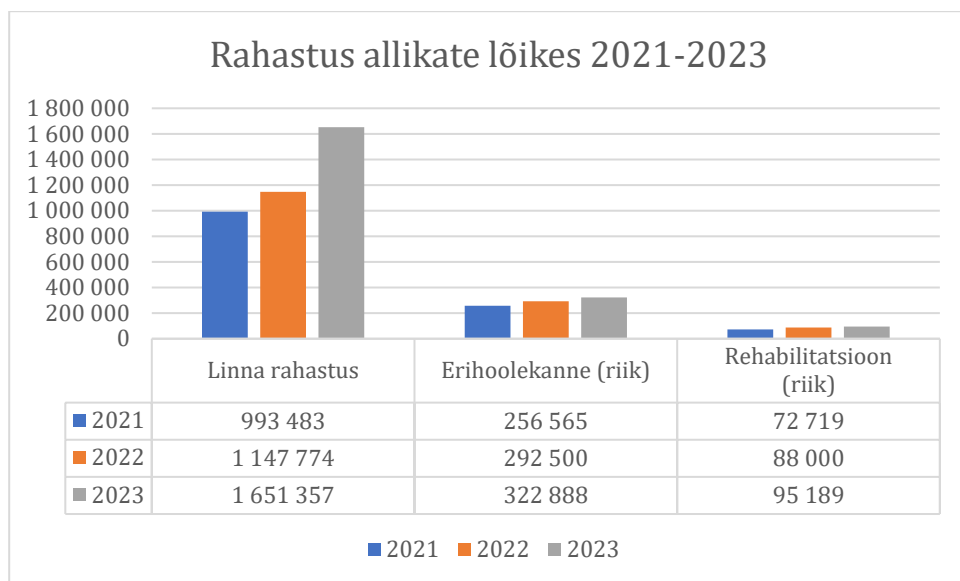
Aasta jooksul toimusid mitmed ühisüritused:

- ✓ sünnipäevade tähistamine, sünnipäevalapsed said kingituseks Partner kinkekaardi summas 30 eurot;
- ✓ Vabariigi aastapäeva tähistamine;
- ✓ naistepäeva tähistamine, kringli pakkumine töötajatele;
- ✓ traditsiooniline Juksi Kevadkübarapidu;
- ✓ Mukri raba külastus;
- ✓ toimus lapsed töö päev: võimlemine, muusikalised tegevused, kollaaži töötuba;
- ✓ kollaaži töötuba töötajatele;
- ✓ aprillis toimus väljakutse liigume terviseks ja kogume aktiivsuspunkte;
- ✓ mais algas staadioni ringi väljakutse (igal tööpäeval ühe staadioni ringi läbimine);
- ✓ laste jõulupidu koos jõuluehete meisterdamise töötoaga (kommipakid lastele) ja töötajate jõulupidu.

5. TUGIKESKUS JUKS ON KAASAEGNE JA TULEMUSLIK ORGANISATSIION

5.1 Eelarve maht ja tuluallikad

2023. aastal oli keskuse eelarve 1 651 357 eurot. Aastal 2022 oli eelarve 1 528 274 eurot.

Linna poolt rahastatakse keskuse hoonete ülalpidamiseks, osaliselt töövahendid ja osaliselt tööjõukulud. Oma tulu teenitakse riigile erihoolekande teenuste pakkumise (igapäevaelu toetamise-, kaitstud tööl toetamise- ja rehabilitatsiooni teenuse) eest. Väljaspool Tallinna elavate teenusekasutajate teenuste eest tasub nende elukohajärgne omavalitsus. Teenusekasutajad (nende vanemad/eestkostjad) osalevad oma toidu- ja üritustel osalemise kulude katmisel.

5.2 Ajakohane kvaliteedijuhisele vastav dokumentatsioon

Keskuse dokumentatsioon on dokumendihaldussüsteemis Postipoiss ning volitatud töötajad kasutavad seda.

2023. aastal loodi või uuendati järgmised dokumendid:

- ❖ Tugikeskus Juks arengukava 2023-2025;
- ❖ Tegevuskava 2023;
- ❖ Tegevusaasta aruanne 2022;
- ❖ Tallinna Tugikeskus Juks igapäevaelu toetamise teenuse kord;
- ❖ Teenusekasutajate osalemise poliitika;
- ❖ Esinduskogu tööpõhimõtted;
- ❖ Teenusekasutajate õigused ja kohustused;
- ❖ Teenusekasutajatele soovitusel käitumiseks väljaspool keskus;
- ❖ Tallinna Tugikeskus juks töö tasustamise põhimõtted;
- ❖ Ametijuhendid (1).

5.3 Sisehindamine

2023. aastal toimus arendavate ja loovtegevuste osakonna sisehindamine. Hinnati perioodi strateegiliste eesmärkide lõikes. Kaardistati tugevused ning parendusvaldkonnad.

Eestvedamise ja juhtimise parendamiseks: Osakonna eesmärkide täitmiseks tehti tegevuskava koos ajakavaga. Uuriti osakonna juhtimist, töötajate kaasatust ja info liikumist.

Töötajad: Osakonna juhtimisega on töötajad rahul, tunnevad end kaasatuna, infovahetus toimib väga hästi. Osakonnas on vaja rohkem tähelepanu pöörata töötajatele, kelle rühmas esineb teenusekasutajatel raskesti mõistetavat käitumist.

Osakonna murekohana toodi välja tegevusjuhendajate asendamise vajadus kevadel ja sügisel haiguste perioodil. Töötajate arv teenusekasutajate kohta on piisav, siiski ei kata see ootamatut pikaajalist töötaja puudumist. Lahendusena võeti käsundulepinguga sügisel tööle kaks asendustöötajat.

Probleeme tekitas päevategevuste rühmas kolmanda meeskonnaliikme leidmine. Arutelude tulemusena liikus vanemtegevusjuhendaja päevategevuste rühma meeskonda ning meeskonda juhib teenuste juht. Osakonnasiseselt otsustasid veel liikuda kaks tegevusjuhendajat. Rühma tegevusjuhendajate muutmine on hea võimalus õppida ja praktiseerida teises rühmas ning jagada oma kogemusi.

Koostöö huvigruppidega: Osakonnas toimib aktiivne suhtlus vanemate/eestkostjatega. Kasutatakse kõiki suhtluskanaleid (telefon, e-post, SMS, kohtumised, kiri). Teenuse arendamiseks tehakse koostööd HENK meeskonnaga, õpitakse järjepidevalt Verge meetodikaid, korraldatakse ümarlaudu vanemate/eestkostjatega, kasutatakse alternatiivkommunikatsiooni töörühma koostatud PCS pilte. Töötajad osalevad erialastel koolitustel. Tutvutakse tööga analoogsetes asutustes. Vajalik on rohkem tutvuda erialaste praktikatega ja õppida alternatiivkommunikatsiooni kasutamist kõikides arendusrühmades.

Teenused ja protsessid: Töötajate arvates on teenusekasutajate eesmärgid saavutatavad koostöös vanemate/eestkostjatega. Abiks on koostöövestluse juhis vanemate/eestkostjatega. Protsessi juures meeldib töötajatele paindlikkus, eesmärgid saab kujundada vastavalt teenusekasutaja vajadustele. Loovteenusel vajalik arvestada teenusekasutaja huvitatusega. Loovteenuse vastu huvi puudumisel pakkuda neile teistsugust tegevust.

Raskesti mõistetava käitumise (RMK) ennetamiseks on kasutusel vastav meetodika: käiakse järjepidevalt koolitustel, olemas kogenud kolleegid, tehakse koostööd koduga, konsulteeritakse HENK meeskonnaga. Vajalik on teenusekasutaja tundmaõppimine, tema eripäradega arvestamine.

Ressursid ja tegevuskeskkond: Osakonna A korpuse arendusrühmad asuvad lähestikku, mis lihtsustab teise töötaja abistamist pauside ajal. A korpuse rühmad on sisustatud kööginurkadega ja mõnes rühmas on olemas eraldatud rahunemisnurgake. Töötajad soovivad aga teenusekasutajatele eraldi ruumi rahunemiseks, inventari uuendamist. Osakonnale soovitakse laienemisvõimalusi lisaruumide näol. B korpuse planeerimisel leida ruume teenusekasutajatele rahunemisruumide ja rahunemisnurkade loomiseks, vajalik töötajate ja teenusekasutajate vajaduste arvestamine.

5.4 Klienditöölane info liikumine, IT-lahenduste kasutusele võtmine

2023. aastal jätkus infosüsteemi TASHIS loomine, mille eesmärk on pakkuda elektroonilise keskkonna abil sotsiaalteenuste osutamiseks vajalike andmete digitaliseerimist.

Toimunud on kohtumine linnapoolsete esindajatega ning üks kohtumine kolme asutuse esindajate ning arendajatega. Rehabilitatsiooni osakonnas on TASHIS kasutusel, paralleelselt täidetakse andmeid ka võrgukettal. Erihoolekandes plaanime infosüsteemi kasutusele võtta 2024. aastal.

Alustatud on klienditöös dokumentide digitaliseerimisega. Paber kandjal dokumendid skaneeritakse ja võimalusel allkirjastavad teenusekasutajad ning vanemad/eestkostjad dokumente digitaalselt. Eesmärk on info kättesaadavuse ja kiiruse parandamine.

5.5 Kvaliteedimeeskonna töö

Kvaliteedimeeskond tegutseb keskses alates 2015. aastast. Meeskonnaga liitumine on vabatahtlik ning oodatud on kõik keskuse töötajad. Meeskonda kuulub 14 töötajat. Kvaliteedimeeskonna töö eesmärgiks on keskusele oluliste dokumentide koostamine ja kaasajastamine, samuti esile kerkinud temade üle arutlemine. 2023. aastal kohtus meeskond seitse korda. Üle vaadati ja ajakohastati:

- ❖ Tallinna Tugikeskus Juks töö tasustamise põhimõtted;
- ❖ Teenusekasutajate osalemise poliitika;
- ❖ Teenusekasutajate õigused ja kohustused;
- ❖ Ettepanekute, kiituste ja kaebuste menetlemise kord;
- ❖ Esinduskogu tööpõhimõtted;
- ❖ Kodukord;
- ❖ Teenusekasutajatele soovitusel väljaspool keskust.

6. TUGIKESKUS JUKS KOOSTÖÖ VÄLISTE HUVIGRUPPIDEGA TAGAB KESKUSE JÄTKUSUUTLIKKUSE

6.1 Ühiskonna teavitamine ja huvigruppide kaasamine (sh külaliste võõrustamine ja praktikantide vastuvõtmine)

Ühiskonna väärtushinnangute kujundamisele kaasaaitamiseks ja huvigruppide informeerimiseks korraldatakse keskuses avatud uste päevi, võetakse vastu külalisi, pakutakse praktika sooritamise ning ühiskondliku kasuliku töö tegemise võimalusi. Võetakse vastu vabatahtlikke ning asendusteenistujaid. Korraldatakse näituseid ja osaletakse laatadel. Tegevusi kajastatakse koduleheküljel ja *Facebookis*.

2023. aastal tutvustati keskuse erinevaid tegevusi külalistele 21. korral. Keskust külastas 268 inimest (sh 27 väliskülalist), mis on 181 külalist rohkem kui 2022. aastal. Praktika sooritas keskuses 8 praktikanti: Haapsalu Kutsehariduskeskusest, koolituskeskusest Luwi, Tartu Ülikoolist ja TÜ Pärnu Kolledžist, Koolitaja OÜ-st ning Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolist.

Keskuse tegevustes osales üks välisvabatahtlik Prantsusmaalt, kaks välisvabatahtlikku Türgist, üks vabatahtlik Eestist ja üks asendusteenistuja. Ühiskondlikku kasulikku tööd tegi aasta jooksul 48 inimest.

Keskuse tegemisi tutvustati kodulehe ning *Facebooki* kaudu. Aasta lõpu seisuga oli keskusel *Facebooki* jälgijaid 1178, mis on 26 inimest rohkem kui eelneval aastal.

6.2 Rahulolu-uuringute läbiviimine

Koostööpartnerite rahulolu uuring 2023

Koostööpartnerite rahulolu-uuring viidi läbi 16. - 30. november 2023. Tagasisideküsimustik saadeti kogu koostöövõrgustikule, millele vastasid meie põhilised koostööpartnerid 15 korral. 2019. ja 2021. aastal oli vastajate arv suurem (21 ja 18).

Koostööga rahul olid kõik vastajad. Alates 2019. ja 2021. aastal leidsid kõik vastajad, et nad on koostööga rahul. Kokkuvõtvalt on koostööpartnerid rahul nii asjaajamise lihtsuse, avatuse, tähtaegadest kinnipidamise ning valmisolekuga leidmaks lahendusi.

Soovitusindeksi meetodil (*NPS-Net Promoter Score*) on keskuse soovitusideks 73,4. Koostööpartnerite rahulolu-uuringu kokkuvõttega saab tutvuda [siin](#)

7. TUGIKESKUS JUKS AITAB TÕSTA ÜHISKONNA TEADLIKKUST JA KUJUNDADA VÄÄRTUSHINNANGUID

7.1 Juks on nähtav ja ühiskonnas teadvustatud

2023. aastal toimus keskuse teenusekasutajate kunstitöödest **ühiksa näitust**, neist viis olid majasisesed. Kevadel korraldati Nurmenuku ja Väike-Õismäe raamatukogus näitus Juksi kunstiloomingust „Vaatenurgad“. Keila raamatukogu galeriis avati näitus „Rütmid ja riimid“, kus oli esindatud läbilõige keskuse loomingust. Soomes Kaarisilta biennaalile valiti meilt kolme teenusekasutaja tööd. Kaitstud töö osakonna 20. juubeli puhul korraldati osakonna töödest näitus keskses. Avatud uste päeval aprillis esineti etendusega "Mina loen".

2023. aastal esines **Juksi näitetrupp** neljal korral, sh kolmel korral väljaspool keskust. Avatud uste päeval aprillis toimus esietendus "Mina loen". Mais esineti etendusega Tallinna Kadaka põhikoolis. Tartu Sadamateatris esineti teatrifestivalil "Savilind", kus etendust tunnustati parima lavastuse kiituskirjaga, samuti näitetruppi mängulise ja leidliku rekvisiidi ning sõna kasutamise eest. Juunis esineti etendusega Narvas puuetega inimeste kultuurifestivalil.

2023. aastal müüs Tallinna Tugikeskus **Juks töötubades ning kunstikodades valmistatud tooteid** summas 21 990,63 eurot. 2022. aastal müüdi tooteid 1 439,82 euro eest rohkem.

Suurimad tellijad olid Securitas Eesti AS, Eesti Maaülikool, Novo Nordisk AS, ACE Logistics Estonia AS, Cybernetica AS, lisandusid eraisikud ning väiksem tellija Estravel. Kaupa müüs edasi e-pood aadressil: <https://pood.erivajadus.eu/>. Toodangu müümiseks korraldati keskses avalikke müüke ning osaleti Mardilaadal ja erinevatel jõulumüükidel. Allhanketööd tehti K-Print OÜ-le, Softreflectorile ja Meconet AS-le. Müügiks valmistatakse kaunistatud portselanmaali tooteid, õmblus- ja vilditooteid, keraamika tooteid, kaarte, pilte, ehteid, kotte motiivide ja tikanditega, puidust küünlaaluseid.

2023. aasta aprillis korraldati **avatud uste päev**, viimati toimus avatud uste päev 2019. aastal. Seoses *Covid-19* levikuga jäeti kolmel aastal suured üritused ära. Avatud uste päeval tutvustati keskuse tegemisi, räägiti puuetega inimeste teenustest Tallinnas ning teenuste juht tutvustas keskuse teenuseid. Tehti maja tutvustavaid tuure nii eesti kui vene keeles, näidati maja ümbrust ja Meelte aeda, muusikaaeda, vaadati teenusekasutajate valmistatud linnupuure. Külalised said osa keskuse rehabilitatsiooni loovteraapia tundidest. Hästi maitseid kohvikus teenusekasutajate valmistatud küpsed. Avatud oli näitus teenusekasutajate valmistatud loomingust, galerii-poest osteti nende tehtud tooteid.

Väljaspool keskust toimuvatel üritustel osalemine on tavapärane osa teenuse osutamisest. Korraldatakse regulaarseid Estonia kontserdi külastusi, loovteenusel olijad külastavad teenuse raames näitusi ja Tallinna vaatamisväärsusi. 2023 lisandus keskuse koostööpartneriks Tallinna Keskraamatukogu, kus käidi muusikatunnis ja uudistati erinevaid raamatuid ning raamatukogu võimalusi.

5. augustil 2023 osaleti esimest korda **Viljandis Erivajadustega inimeste laulu- ja tantsupeol**. 14 laulupeo osalejat õppisid selgeks 9 laulu ja Eesti hümnid. Ettevalmistused laulupeoks algasid kevadel ja tulemusega jäid rahule nii lauljad, lähedased kui juhendajad.

Elavnenud on teenusekasutajate sporditegevus, kevadel alustati **saalihoki** treeningutega. Kiiresti kujunes välja oma saalihoki meeskond, kuhu kuulub 10 teenusekasutajat. Võisteldud on kahel sõpruskohtumisel Soome Esport Oilers-i meeskonnaga.

7.2 Keskkonnasõbralikuma eluviisi kujundamine

Keskkonnasõbralikuma eluviisi kujundamiseks on jätkatud 2020. aastal alustatud „Tervendava aia“ projekti ja 2021. aastal alustatud „Juksi rohepöörde“ projekti tegevusi. Projektide eesmärk 2023. aastal oli jätkata keskkonnasõbralikuma eluviisi hoidmist, teadvustamist ning teenusekasutajatele jõukohase tegevuse loomist. Jätkati teadliku prügi sorteerimisega, puhtuse hoidmisega keskusel ja hoovialal. Meelte aia ja lillepeenra hooldamist, uute lillesibulate istutamist. Kevadel tehti ettevalmistusi taimede ettekasvatamisega, mais istutati taimed mulda. Kuni taimede valmimiseni sügisel õppisid teenusekasutajad neid hooldama, imetlema ning toiduks kasutama. Sügisel korraldati parima aiakasti võistlus.

2023. aastal tunnustas Juksi aeda Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet olulise panuse eest roheline maailma linna loomisele. „Juksi Rohepöörde“ projekt sai 13.10.2023 keskkonnateemaliste projektide suurima tunnustuse – KULDNE ROHEÕUN.

Keskuse kontakt

Tallinna Tugikeskus Juks

Kadaka tee 153, Tallinn

Tel 655 9452

www.juks.ee